

Déli Hírlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népkegyesség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Tisztul a hadihelyzet képe

Az utóbbi időkben nehéz képet alkotni arról, hogy tulajdonképpen milyen a helyzet a keleti fronton. Ennek oka egyrészt az, hogy a német hadvezetés igen szűkszavú volt jelentéseiben, főleg azért, hogy megnehezítse az ellenség tájékozódását. Másrészt azonban a keleti háborúnak a természete is olyan, hogy nem igen lehet elhatárolt támadó vagy védelmi vonalokról beszélni. A harcéri helyzet tehát bizonyos mértékig átláthatatlan volt, amit az ellenséges propaganda alaposan kihasználott. Legutóbbi időben szüntelenül azt állította a moszkvai hirverés, hogy a német offenzíva megakadt. Most azonban rendelkezésünkre áll már a legdöntőbb cáfolat, maga a térkép, amely megmutatja, hogy milyen hatalmas térfelületet eredményeztek a hadműveletek az ellenségeskedések kitérésétől egészen a mai napig.

Ha a mostani orosz harcéri helyzetet összehasonlítjuk az elmúlt világháború körülményeivel, akkor a térkép azonnal megmutatja, hogy a mostani eredmények összehasonlíthatatlanul nagyobbak, mint annak idején voltak. Egyetlen tekintet a térképre már meggyőzően mindenkit arról, hogy mi történt most néhány futó hét alatt. Az elmúlt világháború éveken át tartó veszteségteljes harcainak nem eredményeztek megközelítőleg sem akkora térfelületet, mint amennyit a három egymásba szakadó mostani rövid offenzíva elért. Ezen kérdés megvizsgálásánál tekintetbe kell vennünk ugyan azt is, hogy az elmúlt világháború még nem rendelkezett motorizált divíziókkal, hasonló felkészültségű légitávként és mindazokkal a bálmulatos technikai segédesszközökkel, amelyekkel a mai hadvezetés rendelkezik. Viszont nem mellőzhetjük eme összehasonlítást kapcsán azt a körülményt sem, hogy az elmúlt világháborúban a német haderő olyan orosz hadsereggel állott szemben, amelyet technikai fegyverzet tekintetében még csak összehasonlíthatni sem lehetett a mai szovjet hadsereggel. A megsemmisített tankok ezrei, a lelőtt és elpusztított repülőgépek óriási tömege, végül magának a Sztalin-vonalnak a fantasztikus megerősítése most utólag is bizonyossággal szolgálja, hogy milyen hatalmas volt a szovjet hadsereg anyagi felkészültsége. Ennek az anyagnak a megsemmisítése volt tehát a legfőbb cél, mindenképp erre törekedett a német hadsereg az első perctől fogva. Egyelőre tehát a térfelület csak másodrangú szerepet játszott az előbbi feladattal szemben. A nagy anyagháború azonban automatikusan megoldotta a térfelület kérdését is, ahogyan az ellenség erejének fokozatos visszavonulása révén mindjobban megtört az ellennyomás és fokozatos visszavonulása kényszerült a szovjet hadereje.

A térkép mostani tanúsága szerint már egészen teljesen állanak orosz földön a német hadseregek. A valószínű harcéri helyzet azonban még ennél is sokkal kedvezőbb, mert a legutóbbi jelentések óta már új teret nyertek és még hatalmasabb anyagpusztítást végeztek az ellenség győzelmes erők. Azonkívül kétségtelen az is, hogy a kezdeményezés szerepe minden mozdulatnál kizárólag a németeké, a szüntelen védekezésre szoruló ellenséges erőknek tehát egyre folyton alkalmazkodniuk kell a villámsebességgel támadó kezdeményezésekhez. Eme módszer leggyümölcsözőbb eredménye volt a keleti szakaszon nemrégiben megindított offenzíva, amely végeredményben ugyancsak Délukrajna felé a birtoklásra vezetett. Nikolajev és Kerzon kikötővárosok elfoglalásával pedig el lehet mondani, hogy a németek kezébe került a Fekete-tenger kulcsa. Ez az eredmény nemcsak a Dardanellákkal kapcsolatban nagy jelentőségű, hanem az egész keleti helyzet szempontjából is, mert a Fekete-tenger szovjet-orosz partjainak uralma már eleve kizár bármilyen oldalról támadó meglepetést vagy veszélyt. Gazdálkodás szempontból pedig felbecsülhetetlen eredményt jelent az ukránai előretörés, mert Ukrajna nemcsak határtalanul bőséges gabonaterületekkel rendelkezik, hanem ugyancsak kincset jelent bányászata és ipara is. Már a világháború előtt is százkilencven millió pud öntött vasat termeltek ezen a vidéken és több millió pud legkötőbb minőségű acélt. Ugyancsak virágzó cukorgyárak és egyéb vállalkozások sorakoznak egymás mellett Kisoroszország ezen leggazdagabb vidékén.

Hetek óta vívott harcok félhomályából tehát már kezd kibontakozni az igazi helyzetkép. A német hadvezetés

tőség megvalósítja kitűzött céljait. És ha még folynak is a sorsdöntő harcok, a hadvonalak mögött lassan-lassan megkezdődik a gazdasági tevékenység, a békés építő munka. A déli harcterén most már mindenki számára látható

a kétségtelen eredmények, ugyanez a helyzet Északon is, ahol most, mikor e sorokat írjuk, már Szentpétervárt kapui előtt áll a német haderő és ugyanilyen tiszta kép van kialakulóban a többi harci szakaszon is.

Ötmillió vörös katona került német hadifogságba vagy halt meg az eddigi véres harcokban

A Szovjetunió területi vesztesége a most folyó nagy háborúban csak annyiban jöhet tekintetbe, hogy olyan városokat és helységeket is kénytelen volt feladni a vörösök hadvezetősége, melyekben fontos hadiipari üzemek működtek és így az anyagutánpótlás szempontjából jelentenek hiányt. A bolsevisták ugyanis páncélkocsikban, ágyukban és repülőgépekben olyan óriási veszteséget szenvedtek, melyet nehéz lenne pótolni még akkor is, ha Amerika megkezdte volna a hadianyag szállítást. Pedig ettől még messze vannak Moszkva iránt. És messze van Amerika is. Anál közelebb van azonban a német haderő a döntéshozó. Egy és negyed millió embert vesztett eddig a Szovjet foglyokban, a halottak és sebesültek száma többszörösen felülmúlja ezt a számot, tizenötezer ágyú, tízezer páncélkocsi és tízezer gépkocsi és tízezer repülőgép pusztult el vagy került zsákmányul a németek kezébe. Ha emellett tekintetbe vesszük, hogy Minszk, Szmolenszk, Novgorod, Nikolajev, Kerzon, Narva és egész sereg más nagy helységeket szüntelen kénytelenek voltak feladni, úgy nem nehéz megállapítani, hogy a szovjet haderő helyzete válságos és nem nehéz megjósolni, hogy a döntés nem várthat magára már sokáig.

Pótolhatatlan a vörösök vesztesége emberéletben

A Stefani-iroda közlése szerint a Szovjet elleni hadjárat harmadik hónapjának kezdetén, összegezve az ellenség veszteségeit, megállapítható, hogy a halottak száma jóval nagyobb a hadifogságba jutott szovjet katonák számánál.

A halottak száma három millió 600-800 ezerre tehető, tehát mintegy öt millió a bolsevisták eddigi embervesztése.

A NTI közlése szerint az Exchange Telegraph című újság Moszkvából azt az értesülést közli, hogy

Vorosilov marsall hadserege Szentpétervártól Északnyugatra, Nyugatra és Délre kénytelen volt más védelmi állásba visszavonulni. Novgorodnál a német csapatok áttörték az eddigi védelmi vonalat. A lap hangsúlyozza, hogy

Ukrajna nyugati részében rendkívül erős a német offenzíva,

míg Délukrajnában a bolsevisták folytatják visszavonulásukat.

Borzalmas pusztítást végeznek a német repülők

Berlinből jelenti a Rador: Novgorodnak a német csapatok által augusztus 19-én történt elfoglalásával a bolsevisták az északi fronton egy rendkívül fontos vasúti csomópontot veszítettek el. A négyszázezer lakossal rendelkező városból számos vasútvonal ágazik el különböző irányban, így Szentpétervárt felé is. Novgorod mint ipari központ is jelentős, mert itt építettek az Ilmen-tavon és a Volohov-folyón használt hajókat, ezenkívül len- és bőripara is van.

Novgorod elfoglalása után a német csapatok folytatják előrenyomulásukat. Augusztus 20-án a német harci repülők a keleti front északi szakaszán Staria-Russzától Délre és Délkeletre, valamint Novgorodtól Keletre

szovjet csapatösszevonásokat és vasúti vonalakat bombáztak kitűnő eredménnyel.

A vasútvonalakat több helyen megszakították, az állomásokat pedig szétrombolták. Sikeresen folytatták a Szentpétervártól Délre levő vasútvonalak elleni légi támadásokat is. Narva mellett több ellenséges páncél-

kocsit és számos gépjárművet semmisítettek meg. Egy ezeröttszáz tonna szovjet hajót két bombatalattal felgyújtottak. A hajó oldalra dőlt és azután elsüllyedt. Ebben a körzetben a német harci repülők tízezer szovjet páncélkocsit, 294 gépkocsit, öt mozdonyt, két vonatot és négy hidat semmisítettek meg,

ezenkívül három szovjet léghajókat ütegek harcképtelenné tettek. Két szovjet repülőgépet légiharcban lelőttek, míg tízet a földön semmisítettek meg.

A keleti front középső szakaszán a német repülők augusztus 20-án Wjaszma környékén bolsevista csapatösszevonásokat és ütegeket támadtak meg eredményesen. A Gornj-Novszk közötti vasútvonalat több helyen megrongálták. Három csapatszallító vonatot megsemmisíttek.

A német pilóták egy szovjet vezérkar parancsnoki állását is szétzúzták.

A támadás után nagy robbanásokat és füstfelhőket észleltek.

Pánik a körülzárt Odessza kikötővárosban

Német megfigyelő repülők, akik Odessza fölött végeztek felderítést, jelentették, hogy az Odesszánál körülzárt bolsevista csapatok a német és román egységek hatalmas tüzeiben és a német harci repülőgépek állandó bombázása következtében teljesen megsemmisültek.

Egészen alacsonyan repültünk a kikötő és a város fölé — mondotta az egyik német pilóta — anélkül, hogy a léghajító ágyúk működésbe léptek volna, vagy ellenséges repülőgéppel találkozunk volna. Lá-

tuk, hogy mi volt Dünkirchennél és Calaisnál, de Odesszánál a helyzet még borzalmasabb.

Láttunk szovjet katonákat, akik a német repülőgép váratlan feltűnésétől megrémülve, nem tudtak helyükről elmozdulni. A német zuhanóbombázók legutóbbi támadásánál egy raktár összeomlott és százával maga alá temette a teljesen kimerült bolsevistákat.

A város fölött húzódó füst ellenére megfigyelhetők, hogy a város utcáin céltalanul cirkálnak szovjet

páncélcsovcik és gépjárművek. A járművek keresztül-gázoltak a szovjet katonák holttesteinek és a sebesültek csoportjain. Az egész városban a legnagyobb páncél uralkodik.

SZOVJETELLENESEK HANGULAT AMERIKÁBAN

Bostonból jelenti a Rador: Az amerikai lapokat élénken foglalkoztatja a gomeli nagy megsemmisítő csata. A vörösök nagy veresége egyre fokozza a szovjetellenes hangulatot Ame-

Német hivatalos jelentés a vörösök veszteségeiről

A német vezéri főhadiszállás tegnap délnél kiadott jelentése a következőket közli:

A keleti arcvonalon két hónap óta folyó harcok eredményeként az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Hadifoglyokba eddig egy millió kétszázötven ezer embert szállítottak a táborokba, kereken tizenegyezer páncélcsovcik, tizenötezer ágyú, tizenegyezer kétszázötven repülőgépet pusztult el vagy került hadizsákmányként csapataink kezébe. Az elpusztított repülőgépek közül ötezerhatszázkilencvenháromat a földön tettünk tönkre, a többi légi harcban vagy a tüzéség harca közben lőttünk le. Ezenkívül fontos hadipari gépontok kerültek kezünkbe.

A Dnyeper folyása mentén az ellenség súlyos veszteségei közben az utolsó támaszpontokat és hidakat foglaltuk el.

Északkeletre Kievtől az ellenség üldözése tervezésben folyik.

Gomeltől Keletre folytatjuk az ellenség üldözését.

A politikai biztosok kegyetlen terrorja

A Rador berlini jelentése szerint a Gomel körüli harcokról még mindig tart a hadifoglyok elszállítását. Ezrével vonulnak a bolsevisták a táborok felé. Csaknem valamennyien kijelentik, hogy nincsen semmi kedvük harcolni és

csak a politikai biztosok terrorja alatt indultak támadásra.

Ezek a politikai biztosok a legnagyobb kegyetlenséggel járnak el a vörös katonák ellen. Több csapategységnél lelőtték ezeket a pribékeket és azután megadták magukat. Valamennyiük arcáról leolvasható a meglepetés, hogy nem kell már harcolniuk.

Nemcsak vörös oroszok vannak

Sanghaiból jelenti a Stefani-iroda: Az orosz nép támogatására alakult orosz-amerikai bizottság emlékiratot juttatott Roosevelt elnökhöz, amelyben megállapítja, hogy a Szovjet ellen indított háború fordulópontot jelent az orosz nép történelmében, amely husz esztendeje várja, hogy megszabaduljon a vörös iga alól. A Szovjet győzelme nemcsak Európa

Anglia tovább zsarolja Iránt

Háborus okot keres a brit álszenteskedés

Keleten a helyzet mind súlyosabbá válik. Anglia nyomása Iránra mind erősebb lesz és beavatott körökben azt hiszik, hogy nem sokára bekövetkezhetik a diplomáciai viszony megszakítása is. Anglia jegyzéket intézett Iránhoz, a Szovjetunióval együtt, amelyben felhívta figyelmét az országban állítólag tartózkodó nagyon sok németre és rámutattak, hogy ez sérti ugy Angliának, mint a Szovjetunióknak az érdekeit és biztonságát. Az iráni kormány szóbelileg vis-

szautasította a két kormányt az el követelését, hogy a németeket távolítsák el. A Rador stockholmi jelentése szerint az angol kormány az iráni kormány válaszát nem tartja kielégítőnek és ezért valószínűleg újabb lépéseket tesz. Azt hiszik különben, hogy az iráni kormány szóbeli válaszát írásbeli jegyzék is fogja követni, amelyben részletesen rátér az angol és szovjet követelésekre.

Hogy akarják „ujjácendezni” Európát az angolok?

Berlini politikai körökben nagy érdeklődéssel figyelik azokat a lisszaboni jelentéseket, amelyek arról szólnak, hogyan akarják angol-szovjetországlengyel részről a háború utáni Európát ujjaendezni. A jelentések szerint ez a „háromhatalmi megegyezés”

nemcsak Petsamót és Finnország északi részét juttatná a Szovjet kezére, hanem Norvégia északi részét és Norvégia kikötőjét is.

Norvégia déli része, főleg Trondhjem kerülete az angoloknak jutna osztályrészül. A lengyelek megkapnák a Keleti-tenger partvidékének nagy részét, Danzigal együtt.

Érdekes, hogy ezekkel a tervekkel függ össze az emigrált norvég kormány lemondása. Nygardsvord emigráns norvég külügyminiszter

tiltakozott Norvégiának ilyen felosztása ellen és tiltakozása jelöl lemondott.

Érdekes az is, hogy az emigrált lengyel kormány is el van keseredve, mert

a Szovjet nem hajlandó a szovjet-lengyel

rika népe között.

Detroiti jelentés szerint a szovjet csapatok óriási anyagvesztéseit arra kényszerítette Sztalint, hogy újból sürgesse az amerikai hadianyag szállítást, de a géphiány következtében az amerikai hadiipar nem tud eleget tenni a szovjet rendeléseknek. Az amerikai segítségnek gyakorlati megvalósulása anyagihiány következtében szinte megoldhatatlannak látszik, mert az amerikai hadiipar még az angoloknak szánt hadianyagot sem tudja teljes mértékben előállítani.

a vörösök veszteségeiről

Szentpétervár irányában csapataink tovább nyomulnak előre.

A finn arcvonalon a Ladoga-tó két partján csapataink szintén előre haladnak.

A szovjet hadak az egész fronton kimondhatatlanul súlyos és véres veszteségeket szenvednek.

Repülőink Anglia partvidékén két páncélos cir-kálót megrongáltak bombáikkal.

A Csatornában egy angol repülőátadás eredményes léghátrításunk folytán összeomlott. Vadász-repülőink vízszintesen gépet lőttek le, a tengerészeti tüzéség pedig harmat.

Északafrikában két könnyű angol cir-káló repülőink bombatámadása következtében megrongálódott. Sidi el Barrani környékén csarnokokban és raktárakban telitalálatokat értünk el. Ezen a szakaszon három angol gépet lelőttünk.

Az ellenség sem éjszaka, sem nappal nem kísérelte meg, hogy német birodalmi terület fölé repüljön.

NÉMET LÉGERAJ BRAVURJA

A Schalk alezredes vezetése alatt álló légeraj eddig nyolcszázhat ellenséges repülőgépet pusztított el. Ezek közül száznyolcvankilenc légi harcban lett az áldozata, a többi a földön pusztították el. Ez a légi raj, melynek parancsnokát a birodalmi vezér a vas-kereszt lovagkeresztjével tüntette ki, a szárazföldi harcokban is igen tevékeny részt vett és eddig negyvenhét páncélcsovcik, negyvenhat ágyút, nyolcvankilenc tehergépkocsit és százhat mozdonyt tett tönkre, husz vagon benzint a levegőbe röpített és két repülőgéphangárt gyújtott fel.

bolsevizálódását jelentené, hanem a Kowintern magát Amerikát is veszélyeztetné. 1917 óta most alkalmuk van az oroszoknak, hogy a civilizált európai népek sorába lépjenek. Az emlékirat felteszi végül a kérdést, vajon Amerikának olyan rendszert kell támogatnia, amely az Egyesült Államok kormányformájának megdöntésére törekszik.

Jegyzett már visszacsatolási kölcsönt

Távlataok

A VOLT JUGOSZLÁV BÁNSÁG román iskoláiban a mostani háború kitörése előtt a bucarestii és a belgrádi kormány között létesített egyezmény alapján romániai román tanítók tanítottak. A jugoszláv állam felbomlásával az egykori ugynevezett Szerbbánság Senki földje lett, mert egyetlen államhoz sem tartozik és jelenleg is még német katonai igazgatás alatt áll. Az iskolák természetesen itt is megnyitnak szeptemberben és hogy az ottani román gyermekek ne maradjanak anyanyelvi oktatás nélkül, a timisoarai tanfelügyelőség felhívást bocsátott ki, amelyben jelentkezésre szólítja fel azokat a román tanítókat, akik hajlandók lennének az egykori Szerbbánság román iskoláiban tanítani. Tizenkét-tizenöt tanítóra van szükség.

NEM TERÜLETI NYERESÉG célja Keleten a német haderőnek, hanem a bolsevista támadó szellem megsemmisítése. Ezt a maga elé tűzött feladatát a német hadvezetés százszázalékosan igyekszik teljesíteni. Katonai szakértők véleménye szerint a bolsevisták vesztesége kereken tizenegyezer páncélcsovcik, tizenegyezer ágyú és tizenegyezer repülőgép. Emberéletben a veszteség még pótolhatatlanabb. Eddig egy millió és kétszáz ezer vörös katonát szállítottak a német hadifoglyótáborokba, ezt a számot azonban a halottak többszörösen felülmúlják. Így nem helytelen a feltevés, hogy a bolsevisták eddig kereken három millió embert vesztettek halottakban és olyan sebesültekben, akik a jelenlegi háborúban többé nem vehetnek részt. Négy-öt millió ember hiányát még a szovjet hadsereg is megérzi, annál is inkább, mert ezek a sorkatonasághoz tartoznak. Ha a német hadvezetésnek nem is volt célkitűzése, hogy területi nyereséget érjen el, az Oroszországban meghódított terület máris nagyobb, mint az egész német birodalom.

ROOSEVELTNE ASSZONY is beállott a háborús uszítók sorába. Kivetkőzött az ugynevezett gyengéd női lélek mezéből és nincsen köbb vágva, mint Amerika fiait az európai csatatereken tudni. Megfelekezett róla, hogy férje mit igért, mielőtt megválasztották volna újra az Egyesült Államok elnökévé: egyik legfontosabb programja hazáját távol tartani az európai konfliktustól. Megfelekezett erről maga az igérettevő Roosevelt is, akinek minden igyekezete arra irányul, hogy Amerikát mielőbb belesodorja a véres küzdelembe. Saját ígéreteire fűtyül, mert hiszen most már nincsen szüksége a tisztelt választópolgárok voksaira. Valószínű azonban, hogy ezt a fűtyös zenedrámát honfitársai nem fogják elfeledni és a legközelebbi választáskor nem adják szavazataikat Rooseveltre még akkor sem, ha történetesen a Mister Presidentnek eszébe jutna, hogy újra jelöltesse magát. És Mrs. Roosevelt is el fog sülyedni a köznapiság sülyesztőjében, ahová magával viheti az amerikai anyák mostani tiltakozásának keserű emlékét.

A TENGELYHATALMAK KÉPVISELŐI és a görög kormány között megállapodás jött létre a görög nép kenyérelátása ügyében. Az athéni kormány felére akarta csökkenteni a kenyér fejadagját, mert az angolok a balkáni hadjárat idején birtokukba vették a görög gabonataralékokat és körülbéli ötvenezer tonna búzát Egyiptomba szállítottak s ott raktározották el. A tengelyhatalmak kezdeményezésére azonban a görög kormány nem kell felére csökkentenie a kenyér fejadagját. Berlin és Róma idejében megtette a szükséges intézkedéseket a görögországi kenyérelátás rendezésére. A közellátás általános rendezése céljából szintén megadulnak már a tárgyalások.

Amateur-lényképeket
Nagyításokat
Reprodukciókat
készít

FOTO STUDIO
ENGEL ENDRE

Timisoara 1., Piața Libertății 4. Tel. 34 30

Amerikai lap leleplezi Roosevelt machinációt

A háboru után ugyanugy megfélemedkeznek majd az angol-amerikai ígéretekről, mint annak idején Wilson pontjairól

Roosevelt amerikai köztársasági elnök újabb szabadságra ment, de mielőtt elhagyta volna a Fehér Házat, szükségesnek tartotta, hogy szótartat inténzen az amerikai néphez. Erre azok a bírálókat készítették, melyek egy a parlamentben, mint pedig a lapokban elhangzottak Churchillrel folytatott megbeszéléseivel kapcsolatban. Hozzájárult ehhez az a hatalmas megmozdulás is, mely az amerikai katolikus nőket sorompóba állította Rooseveltnek azon politikája ellen, mely elkerülhetetlenül háboruba sodorja Amerika népét is.

Szózatában Roosevelt azt állítja, hogy mindazok, akik ellene vannak a nemzeti-szocializmussal való kompromissumnak, helyeslik politikáját és Churchillrel való megegyezését. Hangoztatja, hogy Németország világalomra törekszik és ez fenyegeti Amerika létérdekeit is.

A nemzeti-szocialista Németországnak nem szabad

egy pillanatig sem békét hagyni, hogy lélezgethessen, mert ha nem küzdenek ellene, úgy hatáskörébe vonja Amerika ellenőrzését is.

Kijelentette, hogy az óceánon Churchillrel folytatott megbeszéléseit ki kell egészíteni azzal az elhatározással, hogy

biztosítsák a vallásszabadságot és a szabad véleménynyilvánítást.

Elmondotta, hogy a tengeren folytatott értekezleten tárgyalták a tengerészeti kérdéseket is és azon módokat, melyek segítségével Angliát hathatósabban támogathatják. Ebben a pillanatban — mondotta végül Roosevelt — Churchill angol miniszterelnökkel együtt

értekezletet készítenek elő, amelyen a Szovjetunió megbizottja is résztvenne.

Célja a megbeszélésnek a szovjet hadsereg megsegítése.

A lelkesedés egyáltalában nem tulságosan élénk

Roosevelt politikájával szemben a lelkesedés nem nagyon egyhangú az Egyesült Államokban. Ezt bizonyítja a New York Journal American egyik cikke, mely megállapítja, hogy az amerikai közvéleménynek nincsen oka nyugtalanságra Roosevelt és Churchill megállapodásával kapcsolatban. Ennek nincsen nagyobb értéke, mint volt annak idején a hirhedt tizennégy wilsoni pontnak. Mint akkoriban, úgy

ezúttal is elfogadja mindenki Roosevelt és Churchill háborus pontjait, de ha vége lesz a háborúnak, ismét mindenki megfélemedkezik róluk.

Igy történt ez Wilson esetében is. Nagyon könnyű —

Az angol-amerikai-szovjet találkoztól elhalasztották

Ujabb jelentése szerint a Daily Mirror című lap azt közli, hogy az Egyesült Államok, Anglia és Szovjetország megbizottjai közötti értekezletet szeptember közepére halasztották.

Az időpontot még nem állapították meg. Az értekezlet elhalasztásának egyik oka az, hogy Beaverbrook lord hosszabb ideig marad Washingtonban. A másik oka pedig az, hogy az értekezleten a téli és tavaszi hadjárattal kapcsolatosan határoznak Moszkvában.

A Daily Mail értesülése szerint Beaverbrook lord elsősorban az Angliának ígért amerikai hadianyag

fejezi be cikkét a lap — kitönni egy döglött állatot, de új életre támasztani nem lehet.

Amerika európai terveivel foglalkozik a Chicago Daily Tribune című lap is londoni tudósítójának jelentése alapján. Eszerint az Egyesült Államok nap-nap után nagyobb nyomást gyakorolnak Irorszagra, hogy engedjen át Amerikának tengeri és légi támaszpontokat. De Valera ír köztársasági elnök nyugtalanul figyeli az eseményeket és aggodalmat kelt, hogy az iri piacon nagy hiány mutatkozik gabonában, szénben és benzinben.

Amerika és Anglia kiéheztetési módszereiket alkalmazzák Irországgal szemben is.

szállítása körüli zavarok kiküszöbölésére utazott Washingtonba. Ugy hiszik, hogy Beaverbrook lord mint az angol kormány megbizottja

megbeszéli Roosevelt elnökkel a hadianyagszállítás meggyorsításának lehetőségeit.

Az Angliának szállítandó hadianyaggal kapcsolatosan kijelentették, hogy Knudsen, aki az amerikai hadipart vezető, jelentésében megállapítja, hogy az Angliának szánt hadianyag szállítási rendszerét sürgősen át kell szervezni.

A kereszténység ellenségeivel való minden kapcsolat visszautasítása

New Yorkból jelentik az NTI: A New York Journal American közli O'Briennak, a katolikus békebizottság elnökének a Kolumbusz-lovagjai nevű katolikus egyesület igazgatójához intézett levelét. A levélben O'Brien visszatér arra a beszédre, amelyet réviddel ezelőtt a Kolumbusz-lovagok atlantic-city évi kongresszusán Murphy, az Egyesült Államok legfelső bírójának tagja mondott. Az említett beszédben ugyanis a magasállású bíró arra kérte a Kolumbusz-lovagokat, hogy

ténykedésükkel ne hagyjanak fel addig, amíg tudtára nem adták mindenkinek, hogy visszautasítanak minden kapcsolatot a kereszténység legnagyobb ellenségével.

Aki kicsit is tart arra, hogy a civilizáció megmeneküljön, nem egyezhet bele a bolsevistákkal való szövetségbe — fejezi be nyílt levelét O'Brien.

A NÉMETEK ELLENI HARC A ZSIDÓSÁG SZABADSÁGHARCA
New Yorkból jelentik a Stefani-iroda, hogy Weiz-

mann dr., a cionista világszövetség elnöke kijelentette, hogy Nagybritanniának Németország ellen vitt harca a zsidók érdekében folytatott háboru. Az angolok győzelme teljes egészében megoldaná a zsidókérdést. Weizmann dr. nyilatkozatának befejezéséül felhívta a világ zsidóságát, hogy a zsidó szabadság győzelméért indított küzdelemben támogassák Angliát, az Egyesült Államokat és a Szovjetuniót. (Rador.)

AZ ERÉLYES ROOSEVELT

Washingtonból jelentik, hogy Roosevelt a Fehér Házban tartott egyik értekezlet alkalmával a kernii Federal Shipbuilding and dry dock hajóépítő üzemek munkásai sztrájkjának megszüntetése mellett nyilatkozott. Az értekezlet befejezése után kijelentette, hogy

egyelőre még nem kívánja a hajóépítő üzemek államosítását, mivel a sztrájk megszüntetésére még más eszközök is rendelkezésre állanak.

Sulyosan megsérült angol hajót Amerikában javítanak

New Yorkból jelentik a Rador-iroda: Az „Associated Press” közli, hogy a brit propagandaminisztérium beleegyezésével az angol hírzoigálat közölte: az Illostrious nevű repülőgép-anyahajó javítási munkálatok céljából egy amerikai hajóépítő üzemnél van. Az Illostrious parancsnoka Lord Mount Batten, az angol király unokatestvére. Az

Illostrious Sziciliánánál majdnem teljesen megsemmisült, majd január tizedikén Máltánál érte sulyos csapás a tengelyhatalmak légiereje részéről. A hajó kormánya szétroncsolódott, fedtétén nyolcvan ember életét veszítette. Az anyahajó csak nagy nehézségek közepette juthatott el egy angol kikötőbe, ahonnan azután Amerikába vontatták.

Visszacsalási kölcsönt jegyezni:

kötelesség!

Óriási veszteség érte az angol légierőt

Berlini beavatott katonai körökben — jelenti a Rador — megállapítják, hogy a német légvédelem ugynevezett „ofenzive non stop”-ból az angol légierő Szmolenszkjévé változott. Az angoloknak minden kísérlete, hogy a német védelmi övezetet a Csatornánál áttörjék, összeomlott és véres veszteségeket okozott, melyeket a britek aligha tudnak rövidesen pótolni. Ugyanigy járt az a kísérletük is, hogy légítámadásokkal tehermentesítsék a vörös szövetségeseket. A szovjet hadjárat megindítása óta az angolok 931 gépet veszítettek és ebbe a veszteségbe nincsenek beleszámítva az Afrikában elpusztított gépek. A repülőgépekben szenvedett veszteségnél még sokkal sulyosabbak az emberveszteségek. Ha egy-egy gépre csak három főnyi kiszolgáló személyzetet számítanak, akkor is az angolok vesztesége repülőgépben legalább kétezernyolcszáz ember. Ebbe nincsenek beleszámítva azok, akik elesetek, vagy német hadifogságba kerültek.

Hitler szülővárosában értékes falfestményeket találtak a késői gótika korából

Az Inn menti Braunau, Hitler kancellár szülővárosa közelében egy 1462-ben épült kuria átépítése alkalmával az első emelet egyik termében régi falfestmények kerültek napvilágra, melyekről a szakértők megállapították, hogy Dürer korából származnak és rendkívüli művészi értéket képviselnek. Az egyik szarvasvadászatot, a másik pedig ellendarabkét, nyilvánvaló karrikaturista szándékkal, törpevadászatot ábrázol, alattuk pedig változatos mintájú tarka szövettappéta-utánzat díszíti a dongabolozatos helyiséget. A vadászkepeknek különös jelentőséget ad, hogy teljesen profán tárgyat ábrázolnak, amire a középkori falfestészetben alig van példa. Az ismeretlen művész a képeket élénken világító színekkel, az ugynevezett secco-technikával festette.

Sztrájk és terror a moszkvai Lenin-egyetem legfontosabb tantárgyai

A The American Mercury című egyesültállamokbeli folyóirat hasábjain Krebs volt kominternügynök tanulságos beszámoló ad a moszkvai Lenin-egyetem céljairól. A Messagero idézi a cikket, amely szerint az egyetem legfontosabb tantárgya: sztrájk és a terror hadászata, valamint a terror és a tervszerű belső bolsevista aknamunka révén megszervezett felkelés tana volt. Ezekből a tantárgyakból külön tanfolyamokat tartanak, amelyeknek előadói bolsevista „szakemberek.”

Rovarak 2500 méter magasságban. Verland francia zoológus egy repülőgéppel való felszállása alkalmával azt észlelte, hogy még 2500 méter magasan is vannak rovarok s ami ennél még meglepőbb, olyan rovarok, amelyek csak egészen fogyatékos repülő képességgel rendelkeznek. Emiatt most nagy viták folynak a tudósok között; egyes zoológusok azon a nézeten vannak, hogy a szóbanforgó rovarok saját szárnyukon repülnek fel ilyen magasra, mások viszont amellet kardoskodnak, hogy a szél ereje repítette a rovarokat 2500 méter magasságra.

FORUM ARAD — Telefon 20-10
nyáron is nagy filmeket látszik

Városunk egyedüli jól szellőztetett kellemesen hűvös terme

MA! Az év legkacagatóbb vigjátéka! MA!

Az akaratlan kívüli jós

A főszerepben **JOE E. BROWN** Amerika komikus királya
5. sz. román háborus és az 515. sz. UFA hirdató
Előadások 3, 5, 7, 15 és 9:30-kor

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon: 28—10.

Redakciószerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8, Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 80.—
lel, negyedévre 240.— lel, félévre 460.— lel és egész évre
900.— lel. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közütemeknek, gyá-
ri vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes
előfizetési díj kétszerese.

Földiekkel játszó földi tünemény...

Igen, igen, jól tudom, az idézet hibás. A költő jól megírta, én pedig elrontottam, de hát mit tehettem volna, ha így jutott eszembe a gyönyörű verssor ennek a szép délelőttnek egyik tünő percében, amidőn megállítottam a gyümölcs-kirakat előtt és néztem...

Akik mégis elítélnek idegen vers-ronstás miatt, azok előtt egyik mondatát idézem apámnak, aki bölcs volt és szegényen halt meg. Fiam — szolt hozzám, ha mások felől gyorsan, de felületesen ítélkeztem — soha se ródd meg embertársaidat az elkövetett tetteikért, ha rosszaknak látod is azokat, mert nem tudhatod, hogy hasonló körülmények között te magad hogyan cselekednél. És ezért kérem, álljanak ide mellém megróvóim, hogy lássanak, mint én...

Nézzék csak azt az őszi barack-hegyet, vagy mellette lankás hegyeink első idej természetét, e hibátlan szülő-fürtöket és még tovább azon a tálcán a pirosan fénylő nemes szilva-halmot... Amott túl pedig a recés héju, szabályos gömbalaku sárga dinnyéket s arább a nyár nemes körtéit...

És ime, nézzék, már a görög dinnye is megjelent, bár erősen késett e magát kissé rosszul viselő nyárban. Nézzék csak e vaskos gömböket, melyeknek mérgező-zöld formaruhája piros, vagy sárga izcsodát takar...

Végük mindezt, mi „szem, száznak ingere”, jól szemügyre és oldják fel idegen vers rontásáért ellenem hozott marasztaló ítéletüket, Önök, akik itt mellett szintén kitaszítottját e nemes gyümölcs-izek birodalmának, ennek a csodálatos nem égi, hanem földi tüneménynek, amely nekünk, egyszerű földi halandóknak szintén „csalfa, vak remény”, mert könnyedén, de megdönthetetlenül ott állanak sorban mint elhalt névneink feifái, azok a táblácskák, amelyek sárfeliratuk így kezdődik: „Egy negyed kiló ára...”

Bérczy Lajos

— Német újságírók kihallgatása Ófelsege Mihai királynál. Sinaiból jelenti a Rador, hogy Ófelsege Mihai király és Elena anyakirályné csütörtökön este hét órakor a Peles-kastélyban kihallgatáson fogadta az országban tartózkodó német újságírókat.

— Aranykönyvbe írják az elesett ügyvédek nevéit. Bucurestiből jelenti, a fővárosi ügyvédi kamara választmányja elhatározta, hogy a haretéren elesett ügyvédek neveit aranykönyvben örökíti meg.

— Új rendőrőrnök Blajon. Blajra kineveztek Petringenaru Petret a rendőrség vezetőjévé. Ezáltal megszűnt Ghisoiu Ioan ideiglenes megbízatása és a jövőben ismét a blaji rendőrprefektúra titkári teendőit végzi.

— Törökország képviseli a francia érdekeket Szovjetországban. Vichyből jelenti a Rador: A francia érdekek képviselőletét Szovjetországban a moszkvai török követség vette át, míg a szovjet érdekek franciaországi védelmét az iráni követség látja el.

— Francia szabadkőművesek kipellengérezése. Párisból jelenti: A francia fővárosban nyilvánosságra hozták mindazoknak a névsorát, akik a különféle szabadkőműves páholyoknak tagjai voltak. Feltűnően sok közöttük a képviselő, szenátor és volt miniszter. A névsorban szerepel Chautemps volt miniszterelnök is.

— Amerika provokálja Japánt. Tokióból jelenti a Domei hírszolgálati iroda: Amerikának az elhatározása, hogy a Szovjetunióknak hadianyagot akar szállítani Vladivosztonon keresztül, nem hagyja a japán kormányt közömbösen. Japán, ha elérkezik az ideje, nem fogja néman tűrni ezt a legsajátosabb érdekei ellen irányuló akciót.

— Gyermek a mezőgazdaság szolgálatában. A kolerádobogár, a burgonya legveszedelmesebb kártevőjének pusztítására Franciaországban az iskolás-gyermekket vezényelték ki. A marne-i kerületben az iskolásgyermek nem hovecsébb mint 62 millió kolerádobogár: at gyújtották össze.

A meghiusult irországi felkelés

Az első világháború egyik tragikus epizódja

Huszonöt év előtt is világháború volt. Akkor is szemben állott egymással Németország és Anglia, Írország már akkor is küzdött függetlenségéért, de sok évnek kellett elmúlnia, amíg szabadságát és a britektől való függetlenségét kiharcolta.

1916 husvét vasárnapján az Északi tengert barátságatlan kődülte meg. Az irországi „Tralee” öbölben egy kis, összehajtható csónak igyekszik a part felé. Ketten ülnek benne: Az egyik egy, a közelben veszteglő német tengeralattjáró matróza, a másik szikár, izmos, elszánt arcú férfi: Sir Roger Casement, aki pár perc alatt eltűnt a partmenti fák között. A csónak matrózával visszament a tengeralattjáróhoz.

Sir Roger Casement partraszállása a világháború egyik legérdekesebb epizódjával függ össze. Ir hazafi volt ez az ember, aki az angolokat fanatikusan gyűlölte. A világháború alatt az irek elérkezettnek látták az időpontot arra, hogy komoly elszakadási mozgalmat indítsanak Anglia ellen. Az összeesküvés lelke Casement volt, aki a kitűzött cél eléréséhez a németek segítségét vette igénybe.

A németek 1916 tavaszán a legnagyobb titokban szerelték fel a „Polarstern” nevű gőzöst hadianyaggal és egy fegyveres különítménnyel. A titkos kamrákban lőszert és fegyvereket rejtettek el. Ezt a fegyveres szállítmányt az ireknek szánták. Ezáltal akarták a németek Anglia fegyveres ellenállását gyengíteni. Casement egy német tengeralattjáró szállította már előre Írországra, ahol a fegyveres hajóval randevuja volt.

A hajócskát a titoktartás végett egy teljesen ártatlan kereskedelmi gőzöskét alakították át, hogy rendeltetési célját annál biztosabban elérhesse.

A ládákban egy norvég hajóstársaság egyenruhái kerültek elő. A németek még arra is ügyeltek, hogy az irányítótól kezdve a legutolsó szardíniás dobozig minden cikk norvég cégjelzésű legyen. A legénységnek

hosszu szakállt kellett növesztenie, hogy az angol őrnaszádok a hajót jeltektelen norvég halászgőzösnek tekintsék. Az „Aud”-ra átkeresztelt „Polarstern” kapitánya elrendelte, hogyha netán brit hadihajók átkutatóknak az Audot, a géptáviró háromszoros stopp jelére a hajót fel kell robbantani.

Az „Aud” parancsnokának, Spindler kapitánynak vezetése alatt pontosan a kitűzött időben elérte az ir part megbeszélte randevuhelyét, de Casementnek nyoma veszett. A német admirális — a hajónak nem lévén rádiója — nem értesíthette Spindlert arról, hogy az angolok mindenre rájöttek. Így lord Casementet az ir parton már egy brit katonai járőr várta és elfogta.

Az „Aud” sorsa most már drámai gyorsasággal pécsetelődött meg. A látóhatáron mindenfelől brit hadihajók állják el útját.

A hajó legközelebb lévő „Bluebell” brit cirkáló pedig tüzelni kezd rá, mert „állj” parancsának nem tett eleget.

Spindler érezte, hogy ütött a cselekvés órája. Az „Aud” árbocára felszökken a német hadilobogó, mert további titkolódzásnak nincs helye. Az „Aud” géptávirója leadta a háromszoros „stopp” jelet. Az egész német legénység és tisztikar a tengerbe ugrik, a következő percben pedig óriási robbanás rázza meg a levegőt. Az „Aud”, alias „Polarstern” apró szilánkokra zúzódva elmerül a vízben. A német tengerészkielönmény rövid idő alatt mint hadifogoly a Bluebellre került, ahol Spindler kapitánynak tudtára adják, hogy Casementet elfogták.

Igy hiúsult meg a nagy reményekkel indult irországi felkelés, amelynek befejezése gyanánt a Donington Hallban összeülő haditörvényszék az ir fúurat halálra ítélte. Az „Aud” legénysége egy internálótáborba került, ahonnan 1918 áprilisában fogolycsere révén szabadult ki.

— Timisoaran megnyílik az ortodox román teológiai főiskola. A timisoarai román püspökség egyházi tanácsa Lazarescu Vasile dr. püspök elnöklété alatt ülést tartott. Ezen elhatározták, hogy október elsejével megnyitják Timisoaran az ortodox román teológiai főiskolát, amely Oradean működött. Ugyancsak elhatározták, hogy a Mocioni-család elhalt tagjainak emlékére ünnepséget rendeznek. Az előkészítő bizottság Gropsian Ilie dr. elnöklete alatt megkezdte az ünnepség műsorának összeállítását.

— Közeledési alkalmazottak sztrájkja Amerikában. Newyorki jelentés szerint Detroitban a villamos vasutak és autóbusszállalatok összes alkalmazottai beszüntették a munkát. Ennek következtében számos üzembem nem kezdhették meg a munkát, mert mintegy háromnegyed millió munkás nem érhetette el munkahelyét. A rendőrség megtegte az összes óvintézkedéseket és őrzi a garázsokat, mert attól tartanak, hogy a sztrájkoló munkások megtámadják a gépkocsiszíneket.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS arccrém, esteli és nappali használatra. 1 tégely ára lei 60.—, GENIUS-puder 1 doboz ára lei 60.— FÖLDES GYÓGYSZER-TÁR, ARAD.

Falu, amelynek nincsen szüksége esőre. Hamburgtól délkeletre az Elba mellett fekszik Bardowiak falu. Valamikor a longobardok nagy virágzásnak örvendő városa volt, a terméketlen lüneburgi pusztá azonban nem kedvezett fejlődésének. Elhhez járult még a talajvíz süllyedése is, úgyhogy a falunak, ha létét fenn akarta tartani, tennie kellett valamit. A megoldás egy öntözési társaság alapítása volt, mely az állam támogatását is elnyerte. Bardowiak falva most már nem szorul a gyér növényzetű homokos pusztán csak ritkán elegendő esőre. Az öntözést alkalmas locsolóberendezések két nagy szivattyú segítségével az időjárás szeszélyeitől függetlenül is megoldják. Az egykor még használható homokos talajon a zöldségfélék ma évenként háromszor hoznak termést.

— Spanyolország is termel már rádiumot. A Cordova mellett megindult spanyol rádiumtelepen nyert első rádiumot Franco tábornok a spanyol rákkutató-intézetnek a jó irányozta. Az intézet régebbi rádium-készletét a polgárháború idején elrabolták és külföldre szállították.

HA Z A K FÖLDEK SZŐLŐK MÁLMOK TELKEK minden árfokozatban **ELADASA VÉTELE CSERÉJE** *Hirtsek ügyvédség* Arad, Eut. 17. v. 17. tel. 16. 5

— Óriási tüzvész Euboea szigetén. Athénből jelenti a Rador: Néhány napja hatalmas tüzvész sújt Euboea sziget erdősegeiben. A lángok már annyira elharapóztak, hogy többszáz falut és tanyát kellett üríteni. A Panaghia Akrymalla-i kolostort szintén veszélyezteti a tüzvész, a kolostor szerzetesei már hétfőn eltávoztak, az értékesebb egyházi felszereléseket s a könyvtár sok régi értékét biztonságba helyezték. A hatóságok nagy erőfeszítéseket tesznek a tűz továbbterjedésének megakadályozására.

— Polipkarok között. A franciaországi Lorient melletti Gror sziget kikötőjében néhány munkás kikötőjavítási munkát végzett, melynél egy buvárra is szükség volt. A tenger fenekén dolgozó buvár egyszerre csak abbahagyta az előirt jeladásokat. Mikor erre sietve felhuzták, vele együtt hatalmas polip került a felszínre. A buvárt hamarosan kiszabadították a polip karjai közül, de már késő volt. A buvár az ijedtségtől szívzselhűdésben meghalt.

— Végzetes sorsjegygyermény. A spanyolországi Segovia mellett a napokban valóban tragikus szerencsétlenség történt. Egy tizenegy éves fiúcska az ottani fűrésztelepen dolgozó atyját fontos üzenettel akarta felkeresni. Amint atyját megpillantotta, nagy lelkendezve futva igyekezett hozzá, a nagy transzmissziós száj azonban elkapta és magasba hajtotta. Segítségére siető atyját ugyanaz a sors érte. Mindketten nyomban szörnyet haltak. A fiúcska azt a hírt akarta atyjával közölni, hogy sorsjegyűkkel 200.000 pezétát nyertek és ezentul jómódban és boldogságban élhetnek.

— Vérző virágok, éneklő fák. A délamerikai természetudományi társaság növénykutató csoportja az őserdők eddig ismeretlen világában olyan virágokra akad, amelyek hófehér színűek egyszeri érintésre biborvörösré változtatják, ha pedig a virág szirmait letépi, vagy átszurjálja, a fehér virágok vércseppekhez hasonló nedvet bocsátanak ki magukból. Talált olyan növényeket is, amelyek táplálékukat élő állatokból, darazsak és rovarokból szerzik, s a legsivárabb viszonyok között, pusztá sziklákon diszlenek. A természet legnagyobb csodája azonban az éneklő fa, amelynek pikkelyszerűen borított törzse és ágai a levegő vagy szél hatására a hangskála ezer változatát utánozzák. A pikkelyszerű kéreg itt úgy szerepel, mint a sípok az orgonában.

— A dunai fürdés áldozatai. Turmuseverinből jelenti, hogy ott a Dunában való fürdés közben Bucaea Gheorghe tanuló belekerült a mély vízbe és mivel nem tudott uszni, a Duna hullámaiban lelte halálát. Ugyancsak a szabadfürdés áldozata lett Painis Constantin tizenhét éves fiatalember is, aki a Dunába fulladt. Mindkét holttestet kifogták.

— A belügyminiszter Aradon. Deváról jövet Aradra érkezett Popescu Dumitru tábornok-belügyminiszter, aki előzőleg látogatást tett az arad-megyei Ineu község szolgabírójánál. Aradon a belügyminisztert Mihalescu Vasile kereskedés-prefektus, Ionescu Iuliu alprefektus és Radu Cornel dr. főpolgármester, valamint az aradi közigazgatási hatóságok főtisztviselői fogadták. A belügyminiszter a prefekturán kívül látogatást tett az aradulnoui szolgabírójánál is.

— Mezőgazdasági helyzetjelentés. A földművelésügyi minisztérium közlése szerint az utóbbi napok melege sokat segített a kukorica fejlődésén, amely főleg a dombos és hegyes vidékeken visszamaradt volt. A cséplés még folyik, a szőlőtermés jónak ígérkezik.

— Aradon az elsőszálya éttermek is árusíthatnak kenyert. Az aradi városi állatügyi hivatal határozata értelmében tegnapól kezdődően az első osztályú éttermekben is lehet kenyeret árusítani, illetve felszolgálni az ételek mellé. A szükséget megállapítása érdekében az éttermeknek jelenteniük kell napi kenyérfogyasztásukat, hogy beosztassák őket a pékekhez, ahol több kenyér készül.

— Kémkedés miatt tartóztatott svéd állampolgárok. Stockholmból jelenti a Stefaniroda, hogy a svéd fővárosban négy svéd állampolgárt tartóztatnak, akiket idegen hatalom javára elkövetett kémkedéssel vádolnak.

— Leikgyakorlatok az aradi minorita rendházban. Az aradi minorita rendház tagjainak szokásos évi leikgyakorlata vasárnap, 24-én kezdődik és egy héti, vagyis 31-ig tart. A leikgyakorlatokat dr. P. Csipán Krizológ hunedoarai szentferenczi teológiai tanár vezeti.

— A hosszú körmök hazája. Soochovban (Kína) igen sok ember azzal keresi kenyerét, hogy nem dolgozik, hanem szép hosszúra megnöveszti a körmeit. Amikor a köröm kilenc centiméterre megnő, levágja és eladja a gyógyszeresnek. Kína egyes vidékén ugyanis évszázadok óta a körömből gyógyszert csinálnak, mellyel bizonyos torokbajokat gyógyítanak. Minthogy az így felhasználott körömeknek kifogástalannak kell lenniük, Soochov arról híres, hogy ott vannak a legtisztább körmű emberek.

— Adományok. A timisoarai dr. Kakuk napközi gyermekotthon számára a Magyar Négyeletnél a következő adományok érkeztek: Szitkey Adél 500 lei, Walaskievics Rezső nerai esperesplébános 500 lei, Urinők Kongregációja 600 lei, Zs. B. tojás, cukor, liszt és gyümölcs, T. N. gyümölcs, cukor, tarhonya, H. A. cukor, griz, tojás, özv. Fazekas Ferencné 500 lei és gyümölcs, Antal Istvánné Turgonya, Kovácsné 200 lei és barack. A napközi otthon számára a Déli Hírlapnál Láng József 500 leit adományozott.

— Tizenötezer éves fa. Ausztrália Queensland nevé államában a Tambourine Mountain nevé természetvédelmi területen van egy csodálatos fa. 7 méter magasra nőtt meg. Chamberlaine, chicagói egyetemi tanár megállapította, hogy a fa a világ legidősebb élőlénye. Becslése szerint életkora körülbelül 12—15.000 esztendő. Elképzelhetetlenül nagy idő ez, az ausztráliai fa már a bibliai korban is aggastyánnak számított. A csodafát Macrozamia-fának nevezték el.

Tekespori

A „Prietenii-Kupa“ második fordulója

Vasárnap folytatódott a „Prietenii-kupa“ küzdelmei, melynek első fordulóját a múlt vasárnap játszoták le. A második játéknapon hét mérkőzés nyer lebonyolítást és pedig ezuttal az első menetben a négy egyvesztéssel bíró csapat és most már az erőnyerő atlétákkal kiegészülő hat győző csapat játszik, majd a második menetben, az egyvesztéget szenvedettek mérkőzéseire kerülnek, mely után a harmadik és egyben befejező fordulóra már hat csapat marad, hogy a kupa védelmét a maga részére megszerezze.

A vasárnapi aradi mérkőzések időbeosztása a következők:

1. Fortuna—C. A. A. 9 órákor.
2. Transilvania—Guttenberg 10 órákor.
3. Crisana C. F. R.—Metalurgist 11 órákor.
4. Macelari—Infratirea 16 órákor.
5. Prietenii—Tricolor 18 órákor.

A 2. sz. és a 3. sz. mérkőzés vesztesei kiesnek a további küzdelemből, mert két vereséget szenvedtek, míg a 2. sz. mérkőzés győztese az 1. sz. mérkőzés vesztesével, a 4. és 5. sz. mérkőzések vesztesei egymás ellen mérkőznek 12 órai és 17 órai kezdettel, míg a 3. sz. mérkőzés győztese erőnyerőként kerül tovább.

Igy tehát a harmadik forduló mezőnye az 1. 4. és 5. mérkőzések, továbbá a 12 és 17 órákor lejátszandó mérkőzések győzteseiből és az erőnyerőként átkerülő csapatból fog állani.

A játék még teljesebb volt és mint a tekejátéknál már tapasztaltuk, mindegyik csapat eljuthat jó játékkal a döntőbe, ha már egy vereséget el is szenvedett.

Valótlan hír egy Horvátországhoz intézett állítólagos olasz ultimátumról

Rómából jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli: Egy nemzetközi hírügynökség légből kapott híreket terjesztett arról, mintha Olaszország ultimátumot intézett volna Horvátországhoz, egy területsáv át-

engedése érdekében. Mértékadó római helyen ezt a hírverést teljesen hamisnak és céltalannak minősítik és rámutatnak arra, hogy az olasz—horvát együttműködést a legteljesebb baráti szívélyesség jellemzi.

— Vaskereszttel kitüntetett német repülő. Hitler vezér és kancellár, a német véderő legfőbb parancsnoka, Göring birodalmi tábornagy, a német légierő parancsnokának előterjesztésére Leie és Pflanz repülőfőhadnagyoknak a Mayer repülőhadnagyok a Vaskereszt lovagkeresztjét adományozta. A három repülő az egyik vadászraj keretében az elmúlt hónapban számos légi győzelmet aratott a La Manche csatorna felett vívott légi harcokban és megakadályozták, hogy az ellenség birodalmi terület fölé repüljön.

— A Kaiser-Wilhelm-Társaság új kutatóintézetet. A világhírű Kaiser-Wilhelm-Társaság berlini jelentése a társaság kutatóintézetének számában újabb gyarapodásról számol be. Többek között külföldi intézetet kapott Berlin-Dahlemben a víruskutatás, Branschweigben a német nyelv, Boroszlóban a mezőgazdasági munkamódszerek és a társaság keretében működik a szófiai német-bolgár mezőgazdasági kutatóintézet is. A bécsi élelmiszertani kutatóintézet felállítása folyamatban van. Ezekivil még az új intézetek egész sorának építését folytatják vagy kezdték meg; néhány közülük méreteiben az eddigieket is messze felül fogja múlni. A beszámoló közli továbbá, hogy a társaság az elhunyt Bosch titkóstaniós helyére dr. Vögler személyében a nagyipar képviselőjét választotta elnökké. A választásban a német tudományos kutatásnak a gyakorlati élettel való szoros kapcsolata jut kifejezésre.

TRANSILVANIA magyar FOGMUTEREM
Alapítva 1920-ban.
București, Str. Buzesți 12. Telefon 4.16.96.
Műfogak speciális készítése!!! Arany, porcellán és platina színű fehér fából. Pontos, lelkiismeretes és tartós munkák. Fizetési feltételek és kedvezmények. Rendelés vasárnap délelőtt is!

— Miért kotkodácsol a tyúk, ha megtoj? Mint tudjuk, a tyúk, valahányszor tojást tojt, hangos kotkodácsolásba kezd. Alapjában véve egészen érthető len, hogy egy állat eképpen hívja fel a figyelmet magára, amikor éppen az volna az ösztönös, hogy elitkolja, mikor és hová rakja tojását. A kotkodácsolás mégis érthető, ha kutatjuk az ősi eredetét. A mai szelíd házityúk valamikor vadon élő madár volt s az őse ma is szabadon él Jávában, bankiva-tyúk néven. Ez a vad tyúk még jól tud repülni s amikor megtojt, elrepül pár száz méternyire s ott kezd hangos kotkodácsolásba. Ezzel megleveszti a madártojásra éhes ragadozókat, melyek ott keresik a tojást, ahol kotkodácsolva látják a bankivát s nem a valóságos fészekben. Ezt az ősi és értelmes szokást örítették meg szelíd tyúkjaink, bár már nem tudnak repülni s nem sietnek el messzire a megtojás után kotkodácsolni.

A Pyrenéusok

A füeska méltatlankodva jön haza az iskolából:

— Papa, papa — panaszkolja, — egy órára bezártak és a számpadba ültetett a tanár ur, mert nem tudtam, hol vannak a Pyrenéusok...

— Nagyon helyes — korholja az apa, — más-kor majd jobban ügyelsz, hová hányod el dolgaidat.

A Déli Hírlap irodalmi pályázata

iránt, melyet regényre, elbeszélésre és versre tüztünk ki, igen nagy az érdeklődés. Az eredeti feltételek szerint a pályázat határideje szeptember elsejével járt volna le. Tekintettel a jelenlegi postai korlátozásokra úgy a regény mint az elbeszélés és verspályázat határidejét ez év november hó elsejére toltjuk ki. Reméljük, hogy addig a postai korlátozások megszűnnek és a pályázaton résztvevő kéziratok továbbíthatók lesznek. Amennyiben újabb akadályok merülnek fel, úgy a pályázati határidő esetleges további megváltoztatásáról értesítjük olvasóinkat. A pályázati határidő tehát minhárom csoportban november hó elseje.

— Beiratások a timisoarai zárdaiskolában. A leányliceumban és a gyárvárosi gimnáziumban a II., III., IV., VI., VII. és VIII. osztályokba augusztus 25—30-ika között lehet beiratkozni. A javító vizsgák szeptember elsején lesznek. Az első osztályba való felvételi vizsga szeptember 3-án lesz és a beiratás szeptember 4-én történik. Az ötödik osztályba való felvételi vizsga és beiratás szeptember 5-én, míg a továbbképzésben a beiratás szeptember 8-án lesz. Az elemi népiskolába és óvodába szeptember 1—6-ika között lehet beiratni a gyermekeket. Ezen iskolában a tanítás szeptember 9-én kezdődik. A leánytanonciskolában a javítóvizsga szeptember 15-én lesz, míg beiratkozni szeptember 3—8. között lehet. A tanítás október elsején kezdődik.

— Jég mint újságnyag. Az újságok pótlására Grönland számos helységében jégfalakat állítottak fel és a rádióval nem rendelkező polgárokkal az ezekről írott feliratokon közlik a legújabb rádióhíreket.

— A gyávaság. A cirkuszszínpad előadás után barátságos poharazásra indult társulata néhány tagjával s úgy otfeledkezett a fehér asztalnál, hogy hajtájában indult haza. Tartott attól, hogy felesége nem a legbarátságosabban fogja fogadni, ezért az éjszakát a vadállatok ketrekcsojában töltötte.

Reggel patogva áll eléje az asszony:
— Hol voltál egész éjjel?
— Kedvesem, későn jöttem haza, nem akartalak zavarni, ezért bementem az oroszlántetrecbe és ott aludtam. No, mit szólsz hozzá, kicsikém?
— Az oroszlántetrecben! — hangzik a lesújtó felelet, mély és őszinte megvetéssel. — Te gyáva!

Ügyeletes gyógyszerárak

Szombaton, aug. 23-án Aradon az ügyeletes gyógyszerárak a következők: Niedermayer (Szerb-palota), Kain (Avram Iancu-tér) és Hajós (Regina Maria-ut).
Augusztus 17-től 23-ig Brasovban a következő ügyeletes gyógyszerárak tartanak szolgálatot: A Mária-gyógyszertár (Libertatii-tér 2) és a Hygea-gyógyszertár (Lunga-utca 81.)

Mozik

Aradon a mozik műsora a következő: Corso: Amig egy asszony eljut odáig (Német film.) Forum: Az akaratán kívüli jós (Amerikai film.)

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64 Előadások 5, 7'30, 9'30 és délután 3 órákor

Ma! A német filmgyártás legremekebb műve. Egy film telve látványossággal izgalommal, szórakozással, melódia-dus zenével. Az asszonyi sors, szerelem, hiség filmje

Amig egy asszony eljut odáig...

Hilde Krahl, Elisabetta Flickenschildt, Otto Grebühr

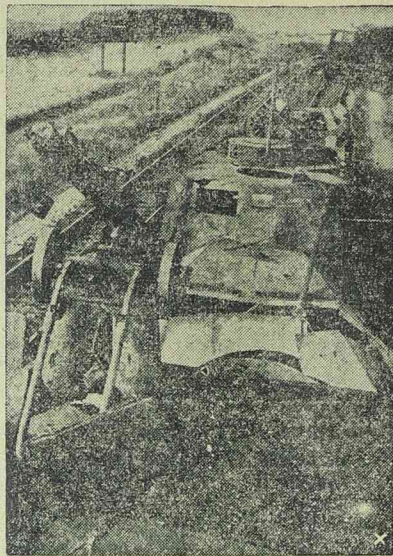
Híradók

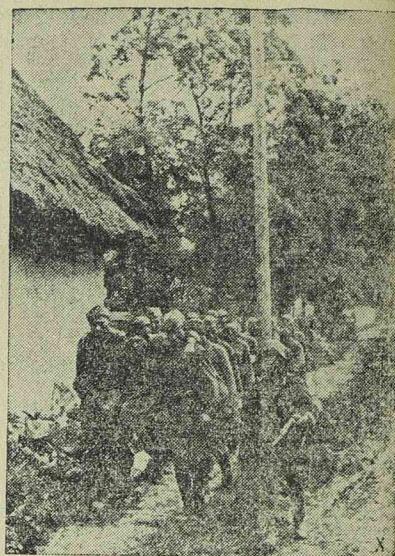
Német katonák egy szovjet zászlót zsákmányoltak

Német repülő századik sikeres felderítő útja után

Szétlőtt szovjet páncélvonat roncsai

Német fogságba került bolsevista katonák

SPORTTESEMÉNYEK

Csúcseredmények egymás mellett

Az Európaszerte nagy érdeklődést keltő olasz—magyar atlétikai viadallal kapcsolatban párhuzamot vontak az atlétika szakértői és a közönség is egyaránt. Míg azonban a szakértőknek a „kisujjukban” vannak a csúcseredmények és így könnyű szerrel vonhatnak párhuzamot a teljesítmények között, addig a közönségnek szüksége van ebben segítségre. Ezért talán sokan az atlétika kedvelői közül örömmel veszik majd alábbi összeállításunkat, amelyben egymás mellé állítottuk a legutóbbi nemzetek közötti viadal résztvevő országai csúcseredményeinek viszonyát a világ csúcseredményeihez. A közölt összeállításban az egyes atlétikai teljesítményeknél az első szám a világcsúcseredményt mutatja, a második az olasz, a harmadik pedig a magyar csúcseredmény feltüntetésével. Ezen sorrend mellett az eredmények a következők:

100 m: 10.2 Owens (USA), 10.4 Mariani, 10.4 Sir és Gyenes.
200 m: 20.2 Owens (USA), 21.2 Mariani, 21 mp. Kovács József.
400 m: 46.1 Williams (USA), 46.7 Lanzi, 47.7 Kovács József.
800 m: 1:49.6 Robinson (USA) (Még nem hiteles Harbig 1:46.6 ideje), 1:49 Lanzi, 1:52 Szabó.
1500 m: 3:47.8 Lovelock újzélandi, 3:49 Beccali, 3:48.6 Szabó Miklós.
5000 m: 14:17 Lehtinen finn, (Még nem hiteles Mäki finn 14:08), 14:44.4 Ceratti, 14:23 Kelen.
10.000 m: 30:05.6 Salminen finn, (Mäki finn 29:52.6), 30:33.6 Beviacqua, 30:23.6 Kelen János.
110 m gát: 13.7 Towns (USA), 14.4 Facchini, 14.8 Kovács József.

400 m gát: 50.6 Hardin (USA), 52.4 Facelli, 52.9 Kovács.

4×100 m: 39.8 USA (Owens, Metcalfe, Draper, Wykoff), 41 mp (Mariani, Caldana, Ragni, Gonelli), 41.2 (Kovács, Minai, Sir, Paizs).

4×400 m: 3:08.2 USA (Fuqua, Ablovitch, Gordon, Carr), 3:12.6 Donniñ, Ferasutti, Missoni, Lanzi, 3:14.8 Ribényi, Vadas, Zsitvai, Kovács.

Hármasugrás: 16.00 Tajima japán, 15.01 Bini, 14.89 Szirmai.

Távolugrás: 813 Owens (USA), 773 Maffei, 751 Gyuricza.

Magasugrás: 207 Johnson és Albriton (USA). (Még nem hiteles 210 Steers USA), 195 Campagner, 196 Bodosi.

Rudugrás: 454 Sefton és Meadows (USA), (Még nem hiteles 471 Warmerdam USA), 415 Romeo, 410 Zsuffka.

Súlylökés: 17.40 Torrance (USA), 15.37 Profeti, 15.77 Darányi dr.

Diszkoszvetés: 53.10 Schröder német, 51.49 Oberweger, 52.40 Kulitzzy. (53.26 Harris USA, 53.35 Lampert német.)

Gerelyhajítás: 77.23 Järvinen finn, 65.23 Agosti, 72.78 Várszegi. (78.70 Nikkanen finn.)

Kalapácsvetés: 57.77 Ryan (USA), 51.96 Taddia, 51.29 Biró.

A fenti legjobb teljesítményeket tanulmányozva sok érdekes megállapításra lehet jutni, főleg ha összehajlítjuk azokat az olasz—magyar viadal eredményeivel.

Közel egy millió német kapta meg az idén a sportteljesítményért alapított arany, ezüst, vagy bronz jelvényt. Nemek szerint 836.254 férfi és 108.467 nő.

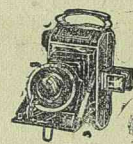
A magyar országos atlétikai versenyeket ma és holnap tartják Budapesten a BSZKRT rendezésében.

Szeptember 21-én Milánóban nagy nemzetközi atlétikai verseny lesz, melynek kiemelkedő pontja a Hellström, Syring, Szilágyi, Csaplár, Beviacqua, Mastroeni találkozó lesz az 5000 m-en. Magyar részről ezenkívül még meghívást kapott Szabó, Zsuffka és Várszegi.

A kolozsvári MAV csapatának az edzője Hoksáry Balázs, a sokszoros volt román válogatott hátvéd, aki legutóbb a timisoarai Electrica edzője volt. A kolozsvári MAV csapatában játszik a Chinéz volt játékos, Schaff, valamint Szednicsek is.

A belga atlétikai bajnokságokat Antwerpenben rendezték és azon a következő eredményeket érték el: 100 m: Salenes 10.8, 200 m: Salenes 22.3, 400 m: Smet 51.4, 800 m: Brakaert 1:58.5, 1500 m: Mostert 4:03.6, 5000 m: Schroeven 15:33, 110 m gát: Braeckman 15.4, 200 m gát: Schwarz 26.1, 400 m gát: Schwarz 57.2, távolugrás: Binet 675, súlylökés: Magits 12.20, diszkoszvetés: Vos 38.36, gerelyhajítás: Fontaine 52.07.

950.000 német sportoló viseli a birodalmi sportjelvényt. A német sportszövetség a bizonyos előírt teljesítményt elért német sportolókat a birodalmi sportjelvényvel tüntette ki, mely a teljesítmény nagyságának megfelelően bronzban, ezüstben és aranyban kerül kiosztásra. Az első két háborús évben 133.618 sportférfi felett meg a feltételeknek és pedig a bronzjelvényt 114.618, az ezüstjelvényt 16.190, az aranyjelvényt pedig 3329 sportoló nyerte el. A 22.048 ki-tüntetett női sportoló közül a bronzra 18.036-an, az ezüstre 3170-en, az arany jelvényre pedig 810-en bizonyultak érdemesnek. A birodalmi sportjelvény viselésére eddig összesen 944.721 férfi és női sportoló kapott jogot.

Sport-Foto-Optic

A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása

A. M. Mülley-nél

TIMIȘOARA

L. Str. Solderer 11

Telefon 10-19 Fiókküzlet: IV, Bul. Berthelot 10

Rádió

SZOMBAT, AUGUSZTUS 23.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.50 Előadás. 18 Zenekari hangverseny. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek, 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó: 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I: 6.40 Ébresztő, utána torna, 7 Hírek. utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás A múlt derüje címmel. 10.45 A löcsei templomból származó falképek ismertetése. 11.30 Ifjúsági felőra. 12.10 Melles Béla zenekara. 12.40 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14.30 Hírek. 15 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.20 Bura Sándor cigányzenekara. 16.10 Ifjúsági rádió Gyermekművészek tarka délutánja címmel, közben előadásra kerül a Zöld erdőben, zöld határban című daltájk. 16.45 Hírek. 17.15 Il-niczky László tánczenekara. 17.40 Az antenna villám-védelve címen előadás. 18.10 Névay Ilonka zongorázik. 18.45 Dajbukát Ilona és Keéry Panni vidám jelenete Édes lányom légy okosabb címmel. 19 Hírek magyar, német és román nyelven. 19.20 Versekét mond a magyar hivatásról Táray Ferenc. 19.50 Kivánság-hangverseny, közreműködik Orosz Julia, Rösler Endre, Littasy György, Nagy Izabella és cigányzenekar. 21.40 Hírek. 22.10 Hanglemezek. 23 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II: nem közvetít műsort.

Fordításokat

magyarból németre és németből magyarra, irodalmi és szakműveket vállalok. Timișoara II, Strada Rusu Șirianu 2 szám

Ujabb mérkőzés a Vörös-Keresztjévére

Vasárnap Timișoarán újabb labdarugómérkőzést tartanak a Vörös-Keresztjévére. Ez alkalommal az

ELECTRICA—RAPID MÉRKŐZÉS

van műsoron, amelyet délután félhat órai kezdettel tartanak az Electrica-pályán. A mérkőzés méltán tarthat számot az érdeklődésre, mert a Rapid mult vasárnap megérdemelten győzte le a Ripensiat, míg az Electrica jelenleg egyike Timișoara legkiegyensúlyozottabb együttéseinek.

Az első csapatok küzdelme előtt a két egyesület ifjúsági csapatai mérkőznek délután 4 órai kezdettel.

FRATELIÁN JÁTSZIK A CAMT

A CAMT csapata vasárnap Fratelián vendégszerepel, ahol barátságos mérkőzést játszik az ottani Juventus csapatával.

Sport hírek mindenfelől

A Rapid és a Venus közös beadványban akar a belügyminiszteriumhoz fordulni a bajnoki mérkőzések megtartásának engedélye ügyében.

Az országos atlétikai versenyeket augusztus 30—31-én tartják Bucuresztben. Ezzel kapcsolatban jelenük, hogy a szövetség nem tekintett el a predeali versenyek megtartásától sem, hanem azokat, ha csak mód lesz rá, szeptember hónapban mégis megtartják.

KÖZGAZDASÁG

Leszállították több textilgyár sztandardáru kötelezettségét

A közellátási államtitkárság megváltoztatta a volt összegegyeztetési minisztérium 1941 március 24-én kiadott rendeletét a textilgyárak harminc százalékos sztandardáru kötelezettségéről. Így a timi-

soaraj Industria Lanei, a braşovói Wilhelm Scherg, valamint a Dorobantul és Saturn gyárak gyártási mennyiségüknek csak husz százalékát kötelesek sztandardáru formájában forgalomba hozni.

A német mezőgazdaság gépesítésének fejlődése

Németország a keleti fronton a békés termelő munkától elvont katonák millióit volt kénytelen harcra vetni és ennek megfelelően természetesen hadiipari termelését is a legmagasabb fokra emelte. Ilyen körülmények között sokak előtt talán talányosnak látszik, hogy miképpen tud Németország az idejéig termelési kapacitására elegendő munkaerőről gondoskodni.

A kérdésre a német mezőgazdaság gépesítésének adatai adják meg a legjobb feleletet. 1933-tól 1939-ig a német mezőgazdaságban foglalkoztatott traktorok száma 66.000-re emelkedett és közel megháromszorozódott. A könnyű- és nehézolajmotorok száma ezen

idő alatt 73.000-ről 144.000-re ugrott fel, tehát majdnem megkétszereződött. Az ország áramellátásának tervszerű fejlesztése lehetővé tette az elektromotorok számának nem kevesebb, mint 472.000-rel, azaz 40 százalékkal való gyarapítását. Természetesen ennek megfelelő emelkedés mutatkozik az arató-, csepő-, vető-, kaszáló-, trágyázó- és egyéb mezőgazdasági gépek számában is. Az 1939 óta eltelt időről statisztikai adatok nem állnak rendelkezésünkre, de kétségtelen, hogy a német mezőgazdaság gépesítésére irányuló törekvések még nagyobb erőfeszítéssel folytak.

Illeték- és adókedvezmény a katonák részére történő adományozáskor. A hivatalos lapban megjelent rendelet törvény értelmében a harctéren küzdő katonák részére történt ingó, vagy ingatlan javak adományozási művelete mentes minden illeték és adó alól.

A román gazdasági bizottság kihallgatáson Pavelics horvát államfőnél. Most fejeződtek be Zágrábban a román-horvát gazdasági tárgyalások. A kereskedelmi egyezmény aláírása után Buzdugan zágrábi horvát követvel az élen a román bizottság kihallgatáson jelent meg Pavelics horvát államfőnél.

Nagy a kereslet a fix kamatozású kötvényekben. A bucarestii értéktőzsdén csütörtökön rendkívül élénk üzleti tevékenység volt. Ez főleg annak az intenzív keresletnek tulajdonítható, amelynek értelmében szeptember elsejétől megszüntették az állami, megyei és községi kötvényekre kivettelt husz százalékos rendkívüli adót. A kedvezmény nemcsak a keresletben éreztette hatását, hanem abban is megnyilvánult, hogy valamennyi kötvény legalább tíz ponttal emelkedett. A nem fix kamatozású papírok csekély értékcsökkenést jeleztek zárhatkor.

Közepes kilátásokkal kecsegtet a vadászati idejny. A földművelésügyi minisztérium vadászati igazgatóságának közlése szerint a néhány nappal ezelőtt kezdődött vadászati idejny közepes kilátásokkal kecsegtet. A tavaszi nagyarányú esőzések miatt kevés fűrj van, míg a költöző madarak a háború és áradások következtében nem mutatkoznak. Ezzel szemben vadruca sűrűn előfordul és nyul is több van, mint a múlt évben volt.

A drót és vasszög új kicsinybeni ára. A közellátási államtitkárság rendeletileg 46.85 leiben állapította meg a drót kicsinybeni árát, ugyanakkor a vasszög ára 51.75 lei lett kg-r, onkint. A most megállapított árak az egész ország területére érvényesek és ebben a kiskereskedő törvényes hasznan kívül minden illeték és adó benne foglaltatik.

Ujból emelik a bolgár köztisztviselők fizetését. A bolgár kormány elhatározta, hogy szeptember elsejétől tíz százalékkal felemeli a köztisztviselők fizetését. Az emelés tekintet nélkül az életkorra és szolgálati időre a tisztviselőkre is vonatkozik. Megemlíthető, hogy a bolgár köztisztviselők augusztus elsején már kaptak tízszázalékos emelést.

Főzélékmagtisztító állomások. A földművelésügyi minisztérium elhatározta, hogy tíz főzélékmagtisztító állomást létesít. Az intézkedés célja, hogy a jövő év tavaszán a gazdák kellő mennyiségű tiszta és csiraképes főzélékmaghoz jussanak. Eddig a főzélékmagok javarészt bulgáriai behozatalból kellett fedezni.

Bonnet volt francia külügyminiszter nemzetgazdasági miniszter lesz. Vichyből származó értesülések arról számolnak be, hogy Bouthelier nemzetgazdasági miniszter a közeli napokban megváltik tisztségét és helyét George Bonnet volt külügyminiszter veszi át.

Amerikában összeírnak minden idegen vagyont. A newyorki Federal Reserve Bank nyilatkozati úrlapokat bocsátott ki, amelyek értelmében minden ezer dollárt meghaladó értékű idegen vagyontárgyat be kell jelenteni. Az összeírás határideje szeptember 15-én lejár.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 42.89—45.62. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—3.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral): 3.13—3.26. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.96—786.79, egyiptomi font 776.34—806.93, palesztinai font 759.81—789.74.

Határidő napló

AUGUSZTUS 24:

Egyéni- és társascegek eddig a napig tartoznak feltüntetni minden cégjelzésükön és iratukon a céghivatali bejegyzési számot.

AUGUSZTUS 30:

Kétszáz kilogrammon felüli ócskavasmennyiségek bejelentése a város-, illetve község-háznál.

AUGUSZTUS 31:

Bemutatóra szóló részvények névlegesítésének határideje.

1 és 2 leies váltópénzek forgalmi értéke lejár.

Vállalatok, kereskedők és magánszemélyek, akik olyan írásbeli, vagy szóbeli megállapodást kötöttek, amelyek után az aránylagos illetéket a megállapodás természetéből kifolyólag csak az ideiglenes érték után rótták le, eddig a napig tartoznak a tényleges érték szerinti illetéket kiegyenlíteni.

A VÖRÖS POKOL

Pjotr Fedorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HÍRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

11. Azután elnyúltam a vendégmarasztaló lágy molán, a jobb karomat a fejem alá helyeztem és mellette a belekezdett Miatyánkot bevégezhettem volna, mélységes álomba merültem.

Fogalmam sincsen, hogy meddig aludtam, de amire fölébredtem, körülöttem áthatolhatatlan sötétség terjengett. Tehát ismét éjszaka volt. Fölnéztem az égre és a lombok között ragyogó csillagokat láttam a magasban.

Mintha integettek volna, hogy ne essem kétségbe, mert Isten mindenütt velem van és mindenkor küld méceset, amely nekem az utat mutassa.

Gondolataim közben csakhamar újból elaludtam és mire ismét fölébredtem, már újra reggel volt.

Alvásomból azonban nem a nappali világosság és a körülöttem zengő madárének ébresztett föl, hanem emberi beszéd.

Nagy óvatosan nyitottam föl félig a szempillámat és akkor közvetlenül magam előtt két szénégetőt láttam.

— Szegényke ugy néz ki, — mondotta az egyik — mint a kergetett vad, amely végül is a kimerültségtől lerogy.

— Bizonyosan. — jegyezte meg a másik — azok a pokoli tüzhöz égetni való bolsevikok üldözték.

A hallottakból meggyőződtem róla, hogy nincsen mitől tartanom a szénégetők részéről, mert azok nem kommunisták.

Azért hát felültem és megszólaltam:

— Jó emberek, nektek igazatok van. Valóban a bolsevikok elől menekültem, akik meg akartak gyilkolni és meg is sebesítettek. A Szentháromság megáld titeket, ha segítetek rajtam.

— Segítünk rajtad, természetesen segítünk, —

szólt meg újból az első.

— Elviszünk közeli kunyhónkba, — biztatott a másik — feleségem, Marija Evgenovna, aki híres javasasszony, majd kezelésbe veszi a sebedet és meggyógyít.

Felsegíttetek és közrefogva támogattak a járásban.

Csakhamar feltűnt a szénégetők kunyhója, amely előtt takaros asszony kövek közé rakott tűzön nagy fazékban ebédet főzött.

Összecapta a két kezét, amikor engem meglátott és felkiáltott:

— Krisztus szent anyja, el ne hagyj! Mi történt ezzel a fiatalemberrel?

Férje, a két szénégető közül a zömökebb, válaszolt:

— Kommunisták üldözték és a nyakán meg is sebesítették, Marija Evgenovna. Vizsgáljad meg.

Az asszony leültetett egy levágott farönkre és óvatosan leszedte a zsebkendőt a sebére, amelyet figyelmesen vizsgált.

Aztán megszólalt:

— A dolog könnyen az életedbe kerülhetett volna. Ha a golyó csak annyival ment volna jobb felé, mint a körmöd feketéje, akkor véged. Szerencséd az is, hogy nem szakította át a géget, mert akkor a belső vérzés miatt megfulladtál volna. Nagyon jól jártál, kedveském, hogy a nyak vastaghusában a golyó bal felé fordult és az oldalán kijött. Így sebesülésed aránylag könnyű természetű.

Marija Evgenovna tiszta forrásvízzel lemosta a sebet, aztán az erdő fái alatt gyógyfűvek után nédegelt és maroknyit szedett azokból. A gyógyfűveket sebének két nyílására helyezte, majd a kalyibából hozott vászondarabla bekötötte nyakamat.

— Így, galambocskám, urfiéskám, két hét alatt teljesen beheged a seb és alig látszik majd a nyoma. Az biztos, hogy elég vért vesztettél, de azt majd kipótolod pihenéssel és evéssel.

Hirtelen összecsapta a kezét:

— Szentséges Szűz Anyám, aki gondoskodik Szent József és a gyermek Jézus táplálásáról, miért engedted elfelednem, hogy ez a fiu bizonyára éhes? Mióta nem ettél, lelkeském?

— Bizony tegnap dél óta, Marija Evgenovna, mert este már sok olyan dolog történt, hogy nem is

gondolhattam az evésre.

— Adok én, gyöngyvirágocskám, mindjárt olyan meleg levest, hogy véreket átjárja egész valódat. Meg aztán ennek a két embernek is enni kell adnom, Filip Filipovicsnak, a férjemnek és a bátyámnak Mihajlo Evgenovicsnak.

— Bizony mi ebédelni jöttünk, — mondta a zömök férfi, akiről most megtudtam, hogy Filip Filipovics, — az volt a szerencséje ennek a fiatalembernek. Mert ha nem jövünk haza délben, amit máskor nem igen szoktunk megenni, csak ilyen szombati napon, mint a mai, akkor bizony nem találtunk volna rája és ki tudja, hogy felébredése után merre tévelygett volna ebben a nagy erdőben.

Nemsokára a földön ültünk körbe és az asszony mindnyájunknak levessel telt csuprot és fakanalat adott.

Soha életemben nem ettem még olyan jóízű levest, mint akkor. Alaposan legyengültem az előző nap óta. Éreztem, hogy a leves melege lassankint elterjed egész testemben. A leves után még kecsketurót és kenyéret ettünk. Fekete és rágós volt az a kenyér, mert liszt csak kevés volt benne, de annál több korpa és kövek között megőrölt fagyóké. Nekem azonban úgy ízlett, mintha a menyből hullott manna harapdáltam volna.

Miután ismételtlen megbizonyosodtam róla, hogy az egyszerű emberek, akik közé az isteni gondviselés akaratából jutottam, nem kommunisták, ebéd után kérés nélkül elmondtam nekik mindazt, amin keresztülmentem.

...ssel hallgatták elbeszélésemet. Marija Evgenovna összecsapta a kezét és átkozta a gonosz bolsevistákat.

— Itt nálunk biztonságban maradhatsz, — jegyezte meg Filip Filipovics — itt maradsz, ameddig meggyógyulsz, vagy még azon túl is, ha kedved tartja.

— Tanácsos lesz azonban — vetette oda Mihajlo Evgenovics — levetni az egyenruhát. Ritkán vetődik ide ugyan valami vörös katonai járőr, de mégis óvatosságnak kell lenniük. Ha egy ilyen véreb megpillantana ezt az egyenruhát, akkor nemcsak Pjotr Fedorovicsnak fellegezne be, hanem nekünk is. Az egyenruhát tehát nemcsak levetni kell, hanem elégetjük. De micsoda ruhát adjunk vendégünknek?

(Folytatjuk.)

Felvétel az albaiuliai „Mailáth“ liceumba

Az albaiuliai „Mailáth“ liceum igazgatósága a következőkben tájékoztatja az érdekelteket az 1941-42-ik iskolai év megnyitására:

A felvételi és javítóvizsgálatra kötelezett tanulókon kívül minden régi vagy újonnan jelentkező tanuló köteles felvételi kérését augusztus 31-ig az igazgatóságnál benyújtani, vagy a beiratkozásra vonatkozó szándékát levélben bejelenteni. A beírásához a következő okmányok szükségesek: 1) születési anyakönyvi kivonat, 2) keresztségű, 3) állampolgársági bizonyítvány, 4) az előző iskolai év sikeres elvégzéséről szóló bizonyítvány (akvi lapmáslolat), 5) újraoltási bizonyítvány. Amelyik tanuló 12-ik életévét betöltötte, köteles igazolványt hozni arra vonatkozólag, hogy a vakáció elején az illető rendőrhatalóságnál jelentkezett, s hogy 20-25 napi közmunkát teljesített.

Az éveleji vizsgálatok a következő sorrendben

fognak lefolyni: szept. 3-án a IV. osztályosok javító vizsgálatát; szept. 4-én felvételi vizsgálat az V. oszt.-ba. Szept. 5-én általános javító-vizsgálat; szept. 6-án felvételi vizsgálat az I. oszt.-ba; szept. 8-án délelőtt a tanév ünnepélyes megnyitása, örvényolvasás; szept. 9-én reggel 8 órakor az előadók kezdete.

Azoknak, akiknek semmiféle vizsgálatuk nincsen, elég lesz szept. 7-ére megjelenniük az intézetben.

A fizetendő díjak a következők: iskolai díjak egész évre: 4.460 lei, az internátusban fizetendő: évi 12.000 lei ellátási díj.

A díjak részletekben is fizethetők. Díjelengedésben csak kivételes esetekben részesülhetnek kifogástalan viseletű, jó előmeneteli szegény tanulók; első osztályos tanuló legfeljebb a II. évharmadtól kezdve számíthat kedvezményre.

Az internátus csak üres ágyat bocsáthat a tanuló rendelkezésére, tehát teljes ágyfelszerelést kell magukkal hozniuk, valamint elegendő lehelőmüt és felső ruhát. Egyenruha ez idő szerint

nincsen, csak az egyensapka viselése kötelező. A sapka fekete színű, a felső ruhák színe lehetőleg sötét szürke legyen.

Iskolai internátusi felvétel

A szentferencrendi nővérek vezetése alatt álló sibiu magyar tannyelvű római katolikus püspök tanítóképző és kereskedelmi liceum V-ik osztályába felvehető, akik a gimnazium IV-ik osztályát végezték. Van az intézetben leánygimnázium is. A felvételi vizsgálatok az iskolai év elején lesznek. Minden tagozatnak nyilvánossági joga van. Internátusi díjak havi ellátási díj 1120 lei, havi mosásdíj 80 lei, orvos honorárium egész évre 220 lei, évi tandíj a gimnáziumban és a kereskedelmi liceumban 2000 lei, a tanítóképzőben 1000 lei, havonta 10 kg liszt vagy annal a szeptemberi ára fizetendő. Római katolikus nővérek bizonyos kedvezményben részesülhetnek, ha anyagi viszonyaiknál fogva erre rászorulnak. A Püspök Uró excellenciájához címzett kérés az igazgatósághoz nyújtandó be, római katolikus lelkész által a tanuló levélével együtt.

Apróhirdetések

Alkalmazás

Intelligens nevelőnőt keresek egyéves kisfiam mellé, perfect német nyelvtudással. Háztartásban jártas előnyben. Cimeket „Német” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (2022)

Mindenesnek keresek 30-40 éves nőt, plébániára. Cim: Parohia rom. cat. Iersig, jud. Caras. (2026)

Szerény igényű kárpitost házimunkára keresek. Cim a Rudolf Mosse-hirdetőnél tudható meg. Arad, Str. Eminescu 8. sz. (4900)

Perfect román gépirónőt keresek, aki feltétlenül gyorsan gépel. Cim a timisoarai kiadóban. (2035)

Fiatal bognár-, vagy asztalossegéd állandó alkalmazást talál. Flaton Ferenc, Timisoara I., Calea Aradului 12. (3033)

Autófényező és két inas felvétetik. Flaton Ferenc, Timisoara I., Calea Aradului 12. (3034)

Intelligens kiszolgáló kisasszony és egy 14-15 éves kisleány kerestetik azonnali belépésre. Arlath-cég, Timisoara I., Bulev. Ferdinand 8. (2032)

Mindenes leány azonnali belépésre felvétetik. Dr. Mark, Timisoara IV., Strada Fröbl 31. (2030)

Oktatás

Gyorsírást, könyvelést és németet tanít perfect főkönyvelő. Timisoara I., Strada Palanca 1, ajtó 8. (4550)

Gyors- és gépirást tanítok. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3275)

Állást keres

Könyvelési és levelezést vállal igen szerény díjazásért. Timisoara I., Strada Palanca 1, ajtó 8. (4551)

Egyedülálló római katolikus nő házvezetőnői állást keres, kisebb falusi háztartás vezetését is vállalja. Jártas a háztartás összes munkáiban. Kitűnő, több éves bizonyítvánnyal rendelkezik. Cime: Klozik Mária, Belfir, Parochia. (3103)

Elhelyezkedést keres intelligens, nagyon komoly keresztény árva urileány. Abszolút megbízható, garanciaképes, kitűnő referenciákkal. Pénztárnoknői, aszisztensnői, uriházban házvezetőnői, esetleg anyahelyettes, mivel nagyon gyermekszerető. Vidékre is szívesen megy. Ajánlatokat kérek „Komoly urileány” jelígre a timisoarai kiadóba. (2029)

Varrónő szalonba állást keres. Cimeket a timisoarai kiadóba kérek. (2042)

Kisebb háztartás vezetésére ajánlkozok egyedülálló nő, vidékre is megy. Cimeket „Komoly” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (2041)

Lakás

Szoba-konyhás lakást keresek lehetőleg azonnalra. Cimeket „Gyermektelen házaspár” jelígre a timisoarai kiadóba kérem leadni. (3015)

Különbejáratu, csinosan butorozott szoba, közel a villamoshoz, azonnal kiadó. Timisoara II., Str. Moise Nicoara 8. sz. (4300)

Összkomfortos butorozott szoba, telefonhasználat, Belváros központjában szeptember 15-re kiadó. (Zona). Öniformációval ellátott levelet „Kellemes otthon” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (2012)

Kétszobás fürdőszobás-konyhás, ultramodern lakás, teljes berendezéssel átadó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (3272)

Egy-, esetleg kétszobás-konyhás lakást keresek. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérem. (3270)

Elcsesélném egyszobás, abszolút modern IV. kerületi (nem zona) lakásért gyönyörű két utcai szobámat. Teljesen különbejárattal és fürdőszobahasználattal. Cimeket „Lakás” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (3105)

Adás-vétel

Pancotán eladó gazdálkodásra alkalmas ház, több gazdasági épülettel. Cim: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (3249)

Figyelem! Jégszekerények, recamierek, kasszák, íróasztalok, írógépek, varrógépek, kombinált szobák, ebédlők, egyes butordarabok új és használt állapotban, óriási választékban legolcsóbban kaphatók. Keleti és belföldi szünyegek nagy választékban! Vesszünk teljes lakásberendezéseket, szünyegeket, ezüstöt, nemes porcellánt. Tempo bizományi üzlet, Arad, Fischer Eliz-palota. Telefonszám: 19-75. (3059)

Jó állapotban levő használt cserépkályhát megvételre keresek. Arad, Str. V. Alexandri 3, a ház mesternél. (3220)

Jutányos áron eladók: gyermekbicikli, ablakok, fürdőkád cinkből, poroló, cserépfedéshez szükséges új léc. Érdeklődni lehet Arad, Str. Consistorului 17. (3278)

Használt römikövet veszek. Arad, Strada Marasesti 1. I. emelet 3. (3273)

Modern, elegáns, kombinált szobabutor megvételre kerestetik. Cim: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (3271)

Angora nyulak és gyapju eladó. Fehér Sándor, Cermeu. Arad megye. (3276)

Két díó-háló eladó. Timisoara IV., Str. Bratianu 25. szám alatt, asztalosnál. Ugyanott tanuló felvétetik. (2031)

Gyermek-télikabátot veának 8 éves fiú részére. Timisoara II., Str. Petre Tegel 1. szám, ház mesternél. (4830)

Jégszekerények, varrógépek, irodaberendezések, írógépek, hálószobák, ebédlők, matracok, ottománok, kerti butorok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piața Küttl 2, az udvarban. (3081)

MIELŐTT VENNE VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísz tárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheimkasszát, írógépet, könyvrirkaságot, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „AR-TA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. (3060)

Kifogástalan ezüst rókabóát és persianer bundát keresek. Cimeket „Prém” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (2020)

Angoramacskát, fiatal veszek. Timisoara III, Piața Asanești Nr. 3. Stoffel. (2024)

5-6 darab tejelő faj-kecskét veszek, esetleg nagyobb tenyészetet is átveszek. A faj és tejmennyiség megjelölése felelősséggel jár. Szives értesítést Kiss Mihály kertész nevére, Sculia, jud. Timis-Torontal. (2027)

Betegtoló kocsit, üres üvegek, bödönök, mérleg eladó. Arad, Str. Baritiu 3. sz. Házfelügyelőnél. (3269)

Házat, kerttel 250.000 leig veszek. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3274)

Előnyös csere és vétel. Eladók: bérház, 5x2 szoba, konyha, éléskamra, fürdőszoba, előszoba. Új ház, 4 szoba, mellékhelyiségek, kert. Bérház, évi 400.000 lei jövedelemmel. Házak, 150.000 leitől 2 millióig. Cserélek: házakat Oradea, Cluj, Satumaren 700.000 leitől 2 és fél millióig. 10 hold földet 2 km.-re a mediási állomástól, 10 holdat 5 km.-re a sacasani állomástól, első osztályú szántó, ez esetleg el is adó, holdanként 40.000 lei, fizetendő Timisoarán. Eladó: timisoarai határban 2, 3, 5, 17, 20 hold föld. „DACIA FELIX” Ag. Gen. de Comert, Timisoara II., Str. 3 August 25. szám. (4320)

Trensko, alig használt és egy 6 személyes rózsaszínű damaszt uszonnagarnitúra jutányosan eladó. Timisoara II., Titu Maiorescu 22/a. Ajtó 4. (2038)

Egy konyhaszekerény, egy öszecsukható vasagy, cea. 20 kgr. mosott lószőr, két ágybetéthez rugó, ebédlőcsillár, tuskésrótt és butorafrik költőzködés miatt eladó. Érdeklődni délután fél 1-től fél 4 óráig. Arad, Str. Badea Cartan 63. sz. (3268)

Eladó világos trensko, alacsony termetre, 2500 leijért. Timisoara IV., Str. Dimitrie Sturza 52. Ajtó 16. (5000)

Kisebb pénzszerény megvételre kerestetik. Cimeket a timisoarai kiadóba kérik. (4530)

Alig használt, tiszta lepedő, ágybetét, törülközők eladók. Timisoara II., Strada Laptarilor 3. (2040)

Keresek megvételre: Kollergangot cea. 2000 kg. Hus Guttert cea. 40-60 liter. Cyclon-kalapács malomhoz. A Winkle, Timisoara I., Str. Chinezul 6. (2022)

Különböző

Kosztos diákok teljes ellátásra felvétetnek. Timisoara I., Strada Braniste 1., I. em., Banatia mögött. (4596)

Elveszett Aradon Tiszai Gizella iskolai bizonyítványa és egyéb okmányok. Beszültes megtaláló illő jutalom ellenében adja le Arad, Str. Abatorului 26. szám alatt, Kissnél. (3277)

Bucurestübe utazom szeptember 8-án, váralom különféle megbízások elintézését. Összekötöttes céljából „Korrek” jelige alatt már most kérem a címet a timisoarai kiadóba. (2037)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle Illiometjreket, Illiom-tejszappant és Illiompudert, három színben, Kapható kizárólag a

Városi Gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piața I. C. Bratianu

Az aiudi ref. Bethlen kollégium tanítóképző-intézetének igazgatóságától

947-1940-41. sz.

Pályázati hirdetés

A Bethlen kollégium előjárósága pályázatot hirdet a tanítóképző-intézetbe: 1. egy román főszakos, 2. egy francia-román szakos, 3. egy francia-német szakos és 4. egy gazdaságtan szakos helyettes arári továbbá 2 internátusi s. felügyelői állásra.

Előbbi állásokra megfelelő képesítéssel bíró tanárok utóbbi állásokra lelkész vagy tanárjelölt pályázhatnak. A pályázati kérelmek t. évi aug. 25-ig küldendők a tanítóképző-intézet igazgatóságához. Valamennyi állás t. évi szept. 1-én elölgalandó.

Aiud, 1941 augusztus 15.

Az igazgatóság